

Khu Bảo tồn Biển Hải Vân-Hòn Sơn Trà

Tên khác

Hải Vân-Sơn Trà; Hải Vân-Sơn Chà

Tỉnh

Thừa Thiên Huế và Thành Phố Đà Nẵng

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa rõ

Vĩ độ

16°04' - 16°19' vĩ độ Bắc

Kinh độ

107°58' - 108°13' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

10c - Bắc Trung Bộ

Tình trạng bảo tồn

Hải Vân-Hòn Sơn Trà có tên trong danh sách các khu đề xuất bảo vệ trên biển của Bộ Khoa học Công nghệ và Môi trường năm 1998. Trong danh sách này khu đề xuất bảo vệ trên biển Hải Vân-Hòn Sơn Trà bao gồm ba vùng nằm ở phía nam của huyện Phú Lộc, tỉnh Thừa Thiên Huế là đảo Sơn Trà, Phá Lăng Cô và Bắc Hải Vân. Tổng diện tích của khu đề xuất được đưa ra xấp xỉ từ 6.000 đến 7.000 ha (Nguyễn Chu Hồi *et al.* 1998).

Ngân Hàng Phát Triển Châu Á (ADB 1999) cũng đã chọn Hải Vân-Hòn Sơn Trà là một trong những khu được xem xét để đưa vào hệ thống các khu bảo vệ ven biển. Trong đề xuất của Ngân hàng ADB thì khu đề xuất là Hải Vân-Sơn Trà, bao gồm cả khu đề xuất văn hoá lịch sử Nam Hải Vân thuộc thành phố Đà Nẵng. Tổng diện tích khu đề xuất là 27.416 ha bao gồm 25.390 ha thuộc đất liền và 2.026 ha thuộc biển.

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất Hải Vân-Hòn Sơn Trà nằm giữa đầm phá Cầu Hai phía tây nam của tỉnh Thừa Thiên Huế và Vịnh Đà Nẵng. Khu đề xuất nằm ở phần cuối phía đông của dãy núi Trường Sơn nhô

ra biển. Độ cao trong vùng giao động khá lớn, điểm cao nhất thuộc núi Hòn Chay cao 1.413 m, và điểm thấp nhất thuộc phần biển có độ sâu tới 15m.

Sơn Trà là hòn đảo nhỏ có diện tích khoảng 150 ha, nằm cách điểm mút nhô ra biển của đèo Hải Vân dưới 1 km. Điểm cao nhất trên đảo là 230 m. Đầm Phá Lăng Cô còn được biết đến với tên là vùng đầm lầy Lập An. Đầm Phá Lăng Cô nằm phía bắc đèo Hải Vân với diện tích khoảng 1.500 ha và có nguồn nước được cung cấp bởi các con sông bắt nguồn từ sườn phía Bắc của đèo Hải Vân.

Đa dạng sinh học

Đèo Hải Vân có tầm quan trọng đặc biệt vì đây là một ranh giới địa sinh vật giữa khu hệ động thực vật miền bắc và miền nam Việt Nam. Đối với nhiều loài sinh vật trên cạn, đèo Hải Vân là ranh giới giới hạn phân bố phía bắc hoặc phía nam của chúng. ảnh hưởng trên đối với các loài sinh vật sống ở biển chưa được nghiên cứu.

Rừng tự nhiên ven biển ở đây được bảo vệ tốt, thảm thực vật ưu thế bởi các loài như Dung *Symplocos longifolia* và Dẻ *Lithocarpus nebulorum* (ADB 1999). Tuy nhiên phần lớn diện tích trên đèo là rừng trồng, phổ biến là keo lá tràm

Khu Bảo tồn Biển Hải Vân-Hòn Sơn Trà

Acacia auriculiformis, keo tai tượng *A. mangium* và thông *Pinus* sp. (Vũ Văn Dũng, Viện Điều tra Quy hoạch Rừng, pers. comm.).

Hệ sinh thái biển trong vùng đa dạng. Đã có 23 loài san hô và 70 loài cá được tìm thấy ở những dải san hô ngầm dọc theo vùng thềm biển phía bắc đèo Hải Vân và xung quanh đảo Sơn Trà. Các dải rong biển, thảm thực vật thủy sinh phân bố chủ yếu ở Đầm Phá Lăng Cô với các loài ưu thế *Halophila ovalis*, *Thalassia hemprichii*, *Halodule pinifolia* và *Zostera japonica* (ADB 1999).

Các vấn đề về bảo tồn

Hiện tại có hai trạm bảo vệ trong vùng, một thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế và một thuộc thành phố Đà Nẵng. Với lực lượng như vậy, hiện tại không đủ khả năng để bảo vệ diện tích lớn khu để xuất trên đất liền cũng như trên biển. Đe dọa đến tài nguyên rừng trên đất liền bao gồm khai thác gỗ, săn bắn. Nguồn tài nguyên thủy sản cũng đang bị khai thác quá mức, với việc sử dụng các phương pháp đánh bắt hủy diệt hệ sinh thái như thuốc nổ. Tại Đầm Phá Lăng Cô, hiện đang phát triển nghề nuôi trồng thủy sản nhưng chưa được quy hoạch hợp lý (ADB 1999).

Khu đề xuất nằm giữa vùng dân cư rộng lớn của tỉnh Thừa Thiên Huế và thành phố Đà Nẵng, có Quốc Lộ 1 chạy qua, khả năng thâm nhập vào vùng để khai thác lâm hải sản khá dễ dàng. Hơn nữa thành phố Đà Nẵng đã được chọn để phát triển thành một trong ba trung tâm kinh tế lớn trong cả nước sau TP Hồ Chí Minh và Hà Nội. Kết hợp những yếu tố trên đặt ra những thách thức lớn cho công tác bảo tồn của vùng.

Các giá trị khác

Đây là vùng có phong cảnh đẹp, có tiềm năng cao về du lịch vì nó có vị trí nằm gần với hai trung tâm du lịch lớn là Huế và Đà Nẵng. Giao thông thuận tiện, dễ dàng tiếp cận đến khu vực.

Các dự án có liên quan

Ngân Hàng ADB đang hỗ trợ dự án trợ giúp kỹ thuật cho vùng có tên *Quản Lý Môi trường Biển và Ven Bờ Biển Đông*. Một phần trợ giúp kỹ thuật trong dự án được hỗ trợ bởi tổ Chức Hợp Tác và Phát Triển Thủy Điện. Mục tiêu của dự án là tăng cường công tác quản lý tài nguyên biển và ven bờ của Việt Nam, Cam-Pu-Chia và đảo Hải Nam và tỉnh Quảng Đông của Trung Quốc. Trong dự án này Hải Vân-Sơn Trà là một trong 9 khu bảo vệ ven bờ và trên biển được rà xét lại với mục tiêu mở rộng ranh giới (ADB 1999).

Tài liệu tham khảo

ADB (1999) Draft coastal and marine protected areas plan. Hanoi: Asian Development Bank.

Nguyen Chu Hoi, Nguyen Huy Yet and Dang Ngoc Thanh (1998) [Scientific basis for marine protected areas planning]. Hai Phong: Hai Phong Institute of Oceanography. In Vietnamese.

Nguyen Huy Yet and Chu Van Thuoc (1997) [Investigation and evaluation of biological diversity and potential for conservation of Son Cha island]. Hai Phong: Hai Phong Institute of Oceanography. In Vietnamese.